ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΑ Ε΄ ΤΑΞΗΣ

ΑΡ. ΦΥΛ. 8

Μονόπτωτα και δίπτωτα μεταβατικά ρήματα
Υποκείμενο – Ρήμα - Αντικείμενο

Όνομα: _____

Μονόπτωτα ονομάζονται τα μεταβατικά ρήματα που δέχονται ένα αντικείμενο. - π.χ.: Έφαγα **ψάρια** το μεσημέρι.
Δίπτωτα ονομάζονται τα μεταβατικά ρήματα που δέχονται δύο αντικείμενα. - π .χ.: **Τους** χάρισα **έπιπλα**. Ο Αντώνης **σού** έδωσε **τα χρήματα**;

1. Διάβασε προσεκτικά το κείμενο που ακολουθεί, βρες το υποκείμενο και το αντικείμενο όλων των ρημάτων και συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα. Πρόσεξε αν υπάρχουν απρόσωπα ή αμετάβατα ρήματα!

Τα παιδιά φόρεσαν στεγνά ρούχα και πήραν θέσεις γύρω από το τραπέζι. Οι μαμάδες φρόντιζαν τα μικρά τους, ενώ οι πατεράδες ασχολούνταν με το νόημα της ζωής.

Ο Λίνος είχε βολευτεί ανάμεσα στον Αποστόλη και την Ευαγγελία και είχε πολλά νεύρα. Οι κάλτσες του βρεγμένες, το παντελόνι του κολλούσε, στην πλάτη του ένιωθε ρίγη. Δεν άκουσε τη μάνα του και τώρα δεν είχε ρούχα ν' αλλάξει. Και δεν έφτανε αυτό, είχε θυμώσει με τον εαυτό του, γιατί προς στιγμή είχε αρχίσει να πιστεύει σε ματιάσματα και να φτύνει μουρμουρίζοντας «φτου, σκουληκομερμηγκότρυπα». Τι ρεζιλίκι!

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	ΡΗΜΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

2. Αφού διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, να χαρακτηρίσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις ως προς τη συντακτική τους θέση και να συμπληρώσεις τον πίνακα που ακολουθεί.

Όταν παραμέρισαν **τα κύματα** του Αιγαίου κι άρχισαν **ν' αναδύονται** απ' το βυθό **τα βουνά** της Λέσβου, τα κύματα είδαν ξαφνιασμένα **το νησί**, το νέο τους φίλο. Ήταν **συνηθισμένα** να ταξιδεύουν απ' τα μέρη του Κρητικού πελάγους και να σβήνουν στις ακρογιαλιές της Ανατολής και ό,τι ήξεραν από στεριά ήταν τα σκληρά **βουνά**, οι κοφτοί θεόρατοι βράχοι. Τούτο εδώ, με το νέο νησί ήταν **το κάτι άλλο**! Γι` αυτό είπαν τα κύματα:

«Ας πάμε **το μήνυμα** στην πιο κοντινή γη, στη γη της Αιολίδας. Ας της πούμε για το νησί που έδεσε **το φως** με τη γαλήνη, για τη γραμμή και την κίνηση του που είναι τόσο ήμερη σα να έχει μέσα της **τη σιωπή**, ας της πούμε για το θαύμα του Αιγαίου.»

ΛΕΞΗ	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΘΕΣΗ

3. Διάβασε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και, αφού υπογραμμίσεις όλα τα ρήματα, ξεχώρισε τα σε μεταβατικά, αμετάβατα και απρόσωπα και συμπλήρωσε τον πίνακα που ακολουθεί.

Η βροχή αντί να κόψει, δυνάμωσε. Έριχνε ολοένα και πιο δυνατά και φυσούσε. Περπατούσαν βιαστικά κρατώντας τα ψώνια και τα κουτάβια. Στη μάντρα συνάντησαν το Ζήσιμο να τον σέρνει η μάνα του από το χέρι, ενώ εκείνος κρατούσε κόντρα με τα πόδια. Ο πάνοπλος πολεμιστής ούρλιαζε και χτυπιόταν για την αδικία να του διακόψουν τις πολεμικές επιχειρήσεις κι ορκιζόταν εκδίκηση.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑ	ΑΜΕΤΑΒΑΤΑ	ΑΠΡΟΣΩΠΑ